

РЕЦЕНЗІЯ

професорки кафедри ендокринології та дитячої ендокринології

Харківського національного медичного університету,

д.мед.н., професорки Кравчун Нонни Олександрівни

на дисертаційну роботу Герасимчук Ульяни Сергіївни на тему:

«Клініко-патогенетичне значення галаніну та адіпонутрину у хворих на гіпертонічну хворобу в поєднанні з ожирінням»,

подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії

з галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина»,

спеціалізація «Внутрішні хвороби»

1. Актуальність теми дисертації

Гіпертонічна хвороба залишається лідируючою патологією в структурі серцево-судинних захворювань на протязі останніх десятиліть, що й зумовлює наочність даної проблеми для України. З підвищеним ризиком гіпертонічної хвороби пов'язаний більш високий індекс маси тіла, але даний патогенетичний зв'язок недостатньо вивчений у сьогоденні.

При аналізі численних досліджень вчені дійшли висновку, що характер розподілу жирової тканини, а саме, переважання абдомінальної вісцеральної жирової тканини, є найважливішим фактором підвищення артеріального тиску в осіб із надмірною вагою та ожирінням, що обумовлено продукцією вісцеральними адипоцитами медіаторів – адипокінів.

Натепер продовжуються дослідження з пошуку нових адипокінів і вивчення їх патогенетичної ролі у коморбідності гіпертонічної хвороби та ожиріння. Заслужують на увагу світової наукової спільноти адипокіни галанін та адіпонутрін. Незважаючи на значну кількість експериментальних та клінічних досліджень вищеперерахованих адипокінів в метаболічних процесах, докази їх ролі в асоціації гіпертонічної хвороби та вісцерального ожиріння й, відповідно, механізмах формування патофізіологічних наслідків даної коморбідності залишаються недостатньо вичерпними в сьогоденні.

Актуальність дисертаційної роботи Герасимчук Ульяни Сергіївни «Клініко-патогенетичне значення галаніну та адіпонутріну у хворих на гіпертонічну хворобу в поєднанні з ожирінням» не викликає сумнівів, оскільки спрямована на вирішення важливого питання охорони здоров'я сучасності – удосконалення діагностики, лікування та прогнозування перебігу гіпертонічної хвороби за супутнього ожиріння на підставі вивчення новітніх наукових даних щодо патогенетичної ролі адипокінів: галаніну та адіпонутріну та встановленням їх зв'язків з порушеннями ліпідного та вуглеводного обмінів.

2. Оцінка наукового рівня дисертації та наукових публікацій здобувача

Дисертаційна робота Герасимчук Ульяни Сергіївни подана як завершене наукове дослідження, котре присвячене підвищенню ефективності діагностики, лікування та прогнозування перебігу гіпертонічної хвороби в асоціації з ожирінням. Опубліковані наукові праці здобувачки та власне рукопис дисертації базуються на достатній кількості клінічних спостережень для отримання достовірних результатів та вирішенні поставлених завдань (було обстежено 107 осіб на гіпертонічну хворобу та 20 осіб групи контролю), що, в свою чергу, не викликає сумнівів стосовно їх високого наукового рівня. Загалом опубліковано 13 наукових робіт, у тому числі 5 статей: 1 з них у науковому фаховому виданні України, що увійшло до міжнародної наукометричної бази Web of Science, 1 стаття в закордонному періодичному виданні країни ЄС, котре входить до міжнародної наукометричної бази Scopus, ще 3 статті опубліковані в фахових виданнях України. Таким чином, перелік публікацій за темою дисертації є достатнім та відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою КМУ від 12.01.2022 № 44.

3. Новизна представлених теоретичних та/або експериментальних результатів проведених здобувачем досліджень, повнота викладу в

опублікованих працях

У роботі авторкою встановлено взаємообтяжливість перебігу гіпертонічної хвороби та ожиріння. Насамперед, отримані результати доповнюють наукові дані щодо патогенетичної ролі адипокінів (галаніну та адіпонутріну) у взаємозв'язку з порушеннями вуглеводного та ліпідного обмінів, структурно-функціональними змінами міокарда у хворих з даною коморбідною патологією. Дисертанткою було доведено, що коморбідний перебіг асоційовано зі збільшенням сироваткового рівня адіпонутріну відповідно зростанню ступеня ожиріння та тривалості гіпертонічної хвороби. Було проаналізовано та оцінено прогностичну значущість сироваткових рівнів адипоцитокінів у прогресуванні гіпертонічної хвороби та ожиріння.

Окрім того, доведена більша ефективність призначення валсартану з гідрохлортіазидом в якості антигіпертензивної терапії у хворих на гіпертонічну хворобу в поєднанні з ожирінням, що сприяло нормалізації артеріального тиску й адипокінової дисфункції в порівнянні з використанням еналаприлу та гідрохлортіазиду.

Опубліковані наукові праці дисертантки містять повністю викладені результати дисертаційного дослідження, наукові положення, висновки та практичні рекомендації, котрі випливають із них.

4. Наукова обґрунтованість отриманих результатів, наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації

Авторкою проведено аналіз 165 літературних джерел з обраної проблематики. Дисертанткою в повній мірі були виконані завдання наукового дослідження відповідно до встановленої мети. Коректно використані методи статистичного опрацювання матеріалу (з використанням професійного пакету статистичного аналізу даних «Statistica 10» (StatSoft Inc., США), що підтверджує їх достовірність. Вважаю, що отримані дисертанткою результати, висновки та практичні рекомендації є значущими й науково обґрунтованими.

5. Рівень виконання поставленого наукового завдання, оволодіння здобувачем методологією наукової діяльності

Дисертантка Герасимчук У.С. цілковито оволоділа методологією проведення наукового дослідження та продемонструвала відмінний рівень виконання поставленого наукового завдання. Здобувачка самостійно сформулювала мету та задачі дослідження, обґрунтувала актуальність обраної тематики, провела інформаційно-патентний пошук (в обсязі 86 інформаційних джерел) та представила літературний огляд з обраної проблематики, розробила дизайн дослідження, здійснювала набір тематичних пацієнтів та ретельно ознайомлювалася й вивчала їх анамнез, клінічний стан, сформувала групи спостереження відповідно поставленим цілям дослідження, здійснювала статистичну обробку отриманих даних, проаналізувала отримані результати з наступним формулюванням висновків та практичних рекомендацій. Усі методи клінічного дослідження, котрі були проведені у дисертаційному дослідженні, є сучасними, інформативними та доступними. Особисто авторкою були підготовлені матеріали до друку, сформульовані висновки та практичні рекомендації, оформлена робота. Матеріали дисертації в повній мірі висвітлені та оприлюднені на науково-практичних медичних форумах різних рівнів.

6. Теоретичне і практичне значення результатів дослідження

Дисертаційна робота є актуальною для сучасної медичної науки. Результати даного дисертаційного дослідження розширюють наукове уявлення щодо клініко-патогенетичного значення адипокінів галаніну та адіпонутрину у пацієнтів на гіпертонічну хворобу в поєднанні з ожирінням. Отримані дані засвідчують необхідність контролю показників вуглеводного, ліпідного та адипокінового обмінів за врахуванням маси тіла пацієнтів, оскільки встановлено, що за умов ожиріння перебіг гіпертонічної хвороби асоційовано з більш тривалим і важким перебігом. Окрім цього, враховуючи позитивний вплив на гуморальні та метаболічні показники у пацієнтів з даною коморбідністю, перевагу слід надати призначенню комбінації валсартану та гідрохлортіазиду в якості гіпотензивної

терапії.

Здобувачка Герасимчук У.С. була співвиконавцем науково-дослідної роботи кафедри за тематикою: «Прогнозування перебігу удосконалення діагностики та лікування ішемічної хвороби серця та артеріальної гіпертензії у хворих з метаболічними порушеннями» (№ держреєстрації 012U102025; 2020 – 2022 рр.).

7. Рекомендації щодо подальшого використання результатів дисертації в практиці

Результати даної дисертаційної роботи рекомендується надалі впроваджувати в науковий та навчальний процес медичних навчальних закладів України. Визначення сироваткових рівнів галаніну та адіпонутріну у хворих на гіпертонічну хворобу та ожиріння підвищить ефективність діагностики та дасть змогу лікарям: терапевтам, кардіологам, сімейним лікарям у практичній роботі підвищити якість прогнозу перебігу зазначеної коморбідної патології.

8. Відсутність (наявність) порушень академічної доброчесності

Подана до захисту дисертаційна робота Герасимчук У.С. є самостійно виконаною, оригінальною, авторською роботою здобувачки, котра була перевірена антиплагіатною системою «Unichesk». Порушень академічної доброчесності в дисертаційному дослідженні не виявлено. Були наявні співпадіння, котрі відповідають власним публікаціям, загальноживаним термінам та фразам, усі цитовані фрази містять посилання на відповідні першоджерела.

9. Оцінка змісту дисертації, її завершеності в цілому

Дисертація є рукописом, викладеним на 165 сторінках у традиційному стилі і складається з анотації (українською та англійською мовами), вступу, огляду літератури, матеріалів та методів дослідження, розділу власних досліджень (складається з 5 підрозділів), аналізу та узагальнення результатів дослідження, висновків, практичних рекомендацій, списку використаних літературних джерел, що вміщує 165 найменувань та додатку. Список

використаних джерел складено згідно з чинними вимогами. Робота містить 26 рисунків та 30 таблиць. Розділи та висновки повністю відповідають меті та завданням дослідження, є обґрунтованими та логічно витікають з отриманих результатів.

10. Зауваження та недоліки дисертації

Позитивно оцінюючи дисертаційне дослідження, варто звернути увагу на зауваження, що виникли при аналізі дисертації та мають рекомендаційний характер: місцями у тексті дисертації трапляються орфографічні помилки, невдалі вирази, до окремих рисунків слід було б додати більше пояснень, можливо зavelикий перелік умовних скорочень, що загалом не впливає на значущість роботи.

Після аналізу роботи виникли дискусійні запитання, на які варто почути відповідь дисертантки:

1. Яке значення з практичної точки зору матиме дослідження сироваткових рівнів адіпонутрину?
2. Пацієнти з даною коморбідністю отримували гіпотензивну терапію, чи призначалися їм додатково лікарські засоби для нормалізації маси тіла?

ВИСНОВОК

ПРО ВІДПОВІДНІСТЬ ДИСЕРТАЦІЇ ВСТАНОВЛЕНИМ ВИМОГАМ

Дисертаційна робота Герасимчук Ульяни Сергіївни на тему: «Клініко-патогенетичне значення галаніну та адіпонутрину у хворих на гіпертонічну хворобу в поєднанні з ожирінням» є завершеною самостійною кваліфікаційною науковою працею, яка виконана у Харківському національному медичному університеті на кафедрі внутрішньої медицини № 2, клінічної імунології та алергології імені академіка Л.Т. Малої (науковий керівник – д.мед.н., доцентка, професорка кафедри внутрішньої медицини № 2, клінічної імунології та

алергології імені академіка Л.Т. Малої, Кадикова Ольга Ігорівна).

Авторкою отримані нові науково обґрунтовані результати, які в сукупності сприяють вирішенню актуального медичного питання – дослідженню внеску порушень адипокінового обміну у пацієнтів на гіпертонічну хворобу в поєднанні з ожирінням, а також їх прогностичне значення у виборі тактики лікування. Дисертаційна робота, представлена на здобуття наукового ступеня доктора філософії, оформлена згідно наказу МОН України № 40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації». За своєю актуальністю, науковою новизною та практичним значенням отриманих результатів дисертаційна робота Герасимчук У.С. є закінченою, самостійною науковою працею, що виконана на високому науково-методичному рівні та повністю відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою КМУ від 12.01.2022 № 44, а Герасимчук Ульяна Сергіївна заслуговує на присудження їй ступеня доктора філософії з галузі знань 22 – «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина», спеціалізація «Внутрішні хвороби».

Рецензент:

професорка кафедри ендокринології та дитячої ендокринології Харківського національного медичного університету, д.мед.н., професорка

Нонна КРАВЧУН

Онлайн сервіс створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

ПРОТОКОЛ

створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

Дата та час: 17:01:23 15.08.2023

Назва файлу з підписом: Рецензія Кравчун Н.О..pdf.asics

Розмір файлу з підписом: 5.0 МБ

Перевірені файли:

Назва файлу без підпису: Рецензія Кравчун Н.О..pdf

Розмір файлу без підпису: 5.0 МБ

Результат перевірки підпису: Підпис створено та перевірено успішно. Цілісність даних підтверджено

Підписувач: Кравчун Нонна Олександрівна

П.І.Б.: Кравчун Нонна Олександрівна

Країна: Україна

РНОКПП: 2162901620

Час підпису (підтверджено кваліфікованою позначкою часу для підпису від Надавача): 16:46:40 15.08.2023

Сертифікат виданий: "Дія". Кваліфікований надавач електронних довірчих послуг

Серійний номер: 382367105294AF9704000000CC0CB200BE215601

Тип носія особистого ключа: ЗНКІ криптомодуль ІІТ Гряда-301

Алгоритм підпису: ДСТУ-4145

Тип підпису: Кваліфікований

Тип контейнера: Підпис та дані в CMS-файлі (CAAdES)

Формат підпису: З повними даними ЦСК для перевірки (CAAdES-X Long)

Сертифікат: Кваліфікований